

Pro Česko musí být prioritou energetická soběstačnost

31.5.2024 - Karel Diviš | Svobodní

Jednou z možností je prodloužit výjimku na provozování uhelných elektráren. Vedle fotovoltaiky, vedle toho, že se mají co nejdříve dostavět Dukovany. Alespoň jeden blok, nabádá podnikatel a trojka na kandidátce Svobodných Karel Diviš.

Jste absolventem Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v oboru matematika a management, působil jste jako externí redaktor sportovní redakce České televize, založil jste firmu IDC-softwarehouse a kandidoval jste na prezidenta České republiky. Nyní je na řadě Evropský parlament v dresu Svobodných. Proč to?

Důvod, proč jsem se rozhodl, že bych se rád nějak politicky angažoval, je jediný. Nejsem spokojený s tím, kam se naše země posouvá, respektive neposouvá. Myslím si, že spousta lidí si to takto nepředstavovala. Když jsme vstupovali do Evropské unie, tak jsme my všichni měli velká očekávání – že budeme díky svobodě cestování a svobodě podnikání rychle dohánět západní země. To se chvíli možná i dělo. Jenže v posledních letech, když to řeknu lidově, se Evropa jako celek, a my jsme její součástí, střílí do nohy a ztrácí konkurenceschopnost. Takže to je to, co mě jako podnikatele přivedlo k tomu, že jsem se chtěl nějak angažovat a třeba sdělovat své názory. A budu-li někam zvolený, tak pomoci republice.

Jak konkrétně, jakou práci, v jakém výboru EP?

Vystudoval jsem současně ekonomii na Fakultě sociálních věd, čili mám dvě vysoké školy. Co se týká frakcí v Evropském parlamentu, bude záležet na tom, jak evropské volby dopadnou. Můžou vzniknout nové frakce, může se to celé přeskupit ze stávajících politických skupin. Asi nejbližší, jak mně osobně, tak straně Svobodných, by byla frakce ECR, tedy Evropští konzervativci a reformisté, kde je momentálně ODS.

Co se týká práce v těch výborech, tak pozice europoslance je trošku zvláštní, protože Evropský parlament nemá na rozdíl od národních parlamentů zákonodárnou iniciativu. Europoslanec ale může, nebo nemusí zvednout pro něco ruku. Mně osobně by byla nejbližší ekonomická témata. Pro Českou republiku je jednoznačně hrozně důležité, abychom jí co nejdříve vrátili energetickou soběstačnost. Teď ji máme, ovšem ze studií jasně vyplývá, že do nějakých deseti let, kdy se pravděpodobně nestihnou dostavět Dukovany ani Temelín, tak ji prostě mít nebudeme. Je třeba udělat co nejvíc pro to, abychom o tuto obrovskou výhodu nepřišli.

Jednou z možností je prodloužit výjimku na provozování uhelných elektráren. Mám rád přírodu, jsem pro ekologii, ale musí to mít nějaký poměr cena výkon. Prodloužit možnost vyrábět elektřinu v uhelných elektrárnách by pro Česko dávalo význam. Vedle fotovoltaiky, vedle toho, že se mají co nejdříve dostavět Dukovany. Alespoň jeden blok.

Já jsem si tu ekonomii s dovolením schválně nechal jako samostatnou kapitolu. Říkal jste, že se Evropa střílí do nohy, že podřívá svoji konkurenceschopnost. Kde byste viděl recepty, jak si konkurenceschopnost udržet, případně ji vrátit do hry?

To, co asi vadí všem, zejména podnikatelům, je skutečnost, že je Evropa naprosto regulovaná z EU. Je to pro mě blízké téma. V technologiích nastupuje umělá inteligence, a Spojené státy se vydaly

cestou co nejdříve nové možnosti využít a snahy najít jejich použití pro občany, firmy. A během tohoto procesu hledat nějaké regulace. Evropa je přesně opačným příkladem: nejdříve hledá regulace, a pak teprve přijdou na řadu podnikatelé. Jedna z vlastností umělé inteligence je učení se ze zkušenosti. Čím více mají algoritmy informací, tak by měly být přesnější. To znamená umět lépe komunikovat s lidmi. Jedna z připravovaných regulací přitom říká, že by umělá inteligence měla tu interakci zapomenout. Člověk by měl mít minimálně volbu, jestli skutečně chce, aby se na to zapomnělo, anebo jestli vnímá jako výhodu, že příště, když bude s něčím takovým komunikovat, by už mohl o něco dál. To jsou přesně ty věci, kdy Evropa konkurenceschopnost ztrácí a bude ztrácet. Když pominu Green Deal, o kterém mluvíme pořád dokola.

Měl byste nějaké doporučení pro českou ekonomiku, která je silně proexportně orientovaná, má silnou průmyslovou základnu a je energeticky velmi náročná? Máme šanci s tímto nastavením v budoucnu obstát?

V Evropě začala energetická krize. Nestalo se to válkou na Ukrajině, třebaže ta ji bezesporu umocnila. Začalo to postojem Německa, které začalo nesmyslně zavírat jaderné elektrárny, protože havarovala Fukušima. To způsobilo nedostatek elektrické energie v celé Evropě. To byl prvopočátek.

Němci a Francouzi jako tahouni Evropské unie si dále řekli, že je pro ně důležitý jejich automobilový průmysl. Viděli, co se děje v Americe a Číně, chtěli proto pomoci svým firmám. Současně byla doktrína na záchranu klimatu, na snižování emisí CO₂. No a Němci a Francouzi usoudili, že když v rámci této doktríny podpoří co nejrychlejší zákaz výroby aut se spalovacími motory, automobilky přejdou na nové technologie, a státy jim takto pomůžou. Třeba ve světové konkurenci.

Já bych, jako německý či francouzský politik, pro to určitou dávku pochopení měl. Jenže podívejme se na situaci České republiky. Byla a stále je světovou, nebo alespoň evropskou velmocí ve výrobě elektrické energie. Máme Dukovany a Temelín, měli jsme Michalovce a Jaslovské Bohunice. A jsme pořád velkými vývozci elektřiny. Cenová krize nás postihla nejvíce. A Němci od nás vykoupili co mohli, díky systému Lipské burzy a emisním povolenkám. Česká republika potřebuje být energeticky soběstačná. Máme vysokou cenu, ale do budoucna mít nebudeme. Z pohledu českého politika: Pojdme si vyjednat výjimku, jako mají právě Němci a třeba Poláci.

Výjimku na uhlí?

Abychom udrželi při životě ty uhelné elektrárny. Tím neříkám, že by se dlouhodobě neměly zavřít. Jsem pro snižování emisí CO₂, ale elektrárny jsou dnes odsířené. Když to řeknu lidově, nevypouštějí tolik škodlivin jako za socialismu. To je jedna věc.

Do toho je Česká republika nejprůmyslovější země v EU, je nejvíce závislá na energiích. A unie nadiktovala přechod na elektromobilitu. Vezměte si, kdo tady vlastní finální výrobky a služby. Škodovka není česká, jsou tady korejské a jiné značky. My nevlastníme ten finální produkt, to auto, jsme v nějakém subdodavatelském řetězci. A německý nebo francouzský koncern si řekne – v Česku už není levná elektrická energie, není tam ani levná pracovní síla, tak proč my bychom tam vyráběli?

Klidně se může stát, že za pět, deset Škodovka odejde, půjde někam, kde to pro ni bude nákladově příznivější. Ale česká ekonomika není v tuto chvíli transformována na něco jiného. Jestliže třicet procent exportu připadá na automobilky, tak bych chtěl vidět vizi, co budeme dělat jiného. Já jsem navrhoval, ve své prezidentské kampani, ať se zaměříme na technologie a špičkové technologie pro obranyschopnost země, pro armádu. Ať dáme peníze do nejnovativnějších technologií v této oblasti. Peníze se do obrany daly, ale na nákup v F-35. Je to celý komplex a soubor strategických opatření, která se mně a Svobodným nelíbí, protože nedávají v dlouhodobém kontextu smysl.

Vláda nám říká, že to zachrání paroplynové elektrárny, ale když vidím, jak dlouhá jsou stavební řízení, tak si tím vůbec nejsem jistý. Je spíše pravděpodobné, že nebudeme mít elektrickou energii. Budeme ji muset kupovat, dovážet, bude drahá. Tím se prodraží veškeré vstupy, a tím pádem se ztratí tradiční věci, co u nás jsou. A automobilky tady možná ani nebudou.

Máte představu, jak by mohl vypadat pomyslný komunikační most mezi Evropským parlamentem a českými politiky, který podle některých europoslanců nefunguje nebo snad ani neexistuje?

Toto je pro mě osobně velice silné téma. Pokud bych se stal europoslancem, tak bych jednoznačně, i díky tomu, že jako europoslanec máte nějaký mediální i politický prostor, chtěl tlačit ta témata co nejvíce zpět do České republiky. V unii se něco rozhoduje, a my jako Češi tyto věci dost podceňujeme. Pak se probereme a řekneme: Green Deal je špatně, GDPR jsme si takto nepředstavovali a podobně. Jsme někdy takoví prokrastinátoři, a to je potřeba říci, upozorňovat na to. Vládní činitelé mají v domácí politice spoustu jiných starostí, a europoslanci nebo silná skupina europoslanců by měla nejenom ty věci co nejvíc komunikovat směrem k veřejnosti, ale zároveň oslovovat příslušná ministerstva, do jejíž gescí to spadá, případně vládu. A někdy bít na poplach, nebo upozornit, že bychom měli v něčem zabrat, něco vyjednat. To v našem členství v EU dlouhodobě chybí. Jsou tady strany, které řeknou, Green Deal je špatně, a přitom ho někde předtím schvalovaly. ODS vás označí za demagogy, když chcete oddálit zákaz výroby aut se spalovacími motory, a dneska její kandidáti veřejně říkají, že by to asi stálo za to. Na to, že evropská témata ovlivňují naši legislativu z nějakých šedesáti, sedmdesáti procent, jsou na můj vkus v Česku málo komunikována. Jak veřejnými činiteli, tak sdělovacími prostředky. Lidé se pak diví, že je rozhodnuto, a že s tím nic neuděláme. Pokud bych byl europoslancem, můžu zaručit, že budu ty důležité věci komunikovat na denní bázi.

<https://svobodni.cz/novinky/divis-pro-cesko-musi-byt-prioritou-energeticka-sobestacnost>